

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/158/2024
Identifikačné číslo spisu:	7108225512
Dátum vydania rozhodnutia:	04.12.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7108225512.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore v spore žalobkyne Y. V., bytom v T., G. XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Volčkom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Mlynská 27, proti žalovaným 1/ W. I. Ď., bytom v C., G. Y. XX, 2/ W. I. Ď., bytom v C., G. Y. XX, zastúpení JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Čajakova 5, 3/ I. Ď., bytom v C., G. Y. XX, 4/ C. Ď., bytom v C., G. Y. XX, pôvodne zastúpení JUDr. Tiborom Sásfaiom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Fejova 4, o určenie vecí patriacej do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C/207/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. septembra 2020 sp. zn. 3Co/303/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30. septembra 2020 sp. zn. 3Co/303/2018 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) zo 6. mája 2015 č. k. 13C/207/2008-305, ktorým zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že do dedičstva po poručníkovi jej neb. otcovi I. Ž. patria nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXXXX pre okres Košice I, obec Košice - Staré mesto, katastrálne územie D. C., a to byt č. X na X. poschodí obytného domu súp. č. XXX na ul. P. XX v T., stojaceho na parcele č. XXX a podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku parcele č. XXX vo výmere 258 m² - zastavané plochy a nádvoria v spoluvlastníckom podiele 937/10000-in a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (výrok I.). Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovaným trovy odvolacieho konania v celom rozsahu (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ nadobudli vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti kúpnu zmluvou uzavretou 23. januára 2008 od spoločnosti Čočki s. r. o., Košice, pričom vklad tejto kúpnej zmluvy bol povolený pod č. E. XXX/XXXX dňa 21. februára 2008. Žalovaní 3/ a 4/, ktorí sa stali účastníkmi konania na základe

právoplatného uznesenia Okresného súdu Košice I č. k. 13C/207/2008-106 z 19. júla 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. júla 2011 po ich pripustení do konania na strane žalovaných, nadobudli vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti - bytu, spoluvlastníckeho podielu k spoločným častiam a zariadeniam domu a k spoluvlastníckemu podielu k pozemkom originárnym spôsobom na základe rozhodnutia štátneho orgánu podľa ustanovenia § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Po nadobudnutí vlastníckeho práva žalovanými 3/ a 4/ prestali byť žalovaní 1/ a 2/ pasívne hmotnoprávne legitimovanými účastníkmi konania, keďže ich vlastnícke právo zaniklo a prešlo na žalovaných 3/ a 4/, ktorí nadobudli predmetnú nehnuteľnosť na základe schváleného príklepu na dražbe konanej dňa 19. februára 2009. Súd prvej inštancie právne uzavrel, že žalobkyňa v čase podania žaloby mala naliehavý právny záujem na určení, že predmetná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po jej nebohom otcovi, avšak v priebehu konania prechodom vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti do vlastníctva žalovaných 3/ a 4/ stratila naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, lebo žalobkyňa mohla v exekučnom konaní podať žalobu na vylúčenie predmetnej nehnuteľnosti z exekúcie podľa ustanovenia § 55 ods. 1 Exekučného poriadku v znení v rozhodnom období (t. j. v roku 2009). Keďže v zmysle § 61 Exekučného poriadku navrátenie veci do pôvodného stavu už nie je v exekučnom konaní možné, mohla sa žalobkyňa domáhať žalobou aj výťažku z predaja veci ako náhradu za odňatie jej práva k vydraženej veci. Žalobkyňa toto svoje právo nevyužila, mala možnosť sa dozvedieť o prebiehajúcom exekučnom konaní tak z výpisu z katastra nehnuteľností na katastrálnom portále, z vyhlášky o konaní dražby, ktorá bola vyvesená tak na exekútorskom úrade, ako aj na správe katastra a na Miestnom úrade mestskej časti Košice - Staré Mesto. Mohla podať námietky voči exekúcii vedenej na Okresnom súde Michalovce, prípadne žalovať o neplatnosť dražby. Keďže žalobkyňa ani jeden z týchto spôsobov nevyužila, nemá v danom prípade už naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby a nemôže sa voči žalovaným 3/ a 4/ domáhať určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po jej neb. otcovi. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa v čase rozhodovania súdu sa nemohla domáhať žalobou o určenie, že predmetná nehnuteľnosť patrí do dedičstva, prvoinštančný súd už nevykonával dokazovanie vo veci samej zameranej na skutočnosť, či bol alebo nebol porušený zákon pri uzavretí zmluvy o prevode vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti medzi nebohým I. X., zastúpeným W. T., na spoločnosť Čočki s. r. o., Košice. Preskúmaním exekučného spisu exekútora Mgr. Rudolfa Dulinu, súdneho exekútora so sídlom v Michalovciach, Ľudovíta Štúra 12, súd prvej inštancie dospel k záveru, že exekučné konanie bolo vykonané zákonným spôsobom a žalovaní 3/ a 4/ ako vydražiteľia zaplatili najvyššie podanie, preto sa stali schválením príklepu vlastníckymi predmetnej vydraženej nehnuteľnosti ku dňu udelenia príklepu. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na závery nálezu Ústavného súdu SR II. ÚS 289/2008 a zároveň vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Odvolací súd svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil tým, že v prejednávanej veci mal za to, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci ak dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 2/ nie sú v konaní pasívne vecne legitimovaní, keďže došlo k prechodu sporného vlastníckeho práva k bytu na žalovaných 3/ a 4/ a títo nadobudli vlastnícke právo k spornému bytu originárnym spôsobom na základe iných skutočností ustanovených zákonom, ktorý následne aj správne právne posúdil ak žalobu zamietol. Uviedol, že ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie, poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. Ďalej dôvodil, že v prejednávanej veci je nesporné, že žalovaní 3/ a 4/ nadobudli vlastníctvo k spornému bytu na dražbe príklepom súdneho exekútora a následným jeho schválením uznesením Okresného súdu Michalovce z 18. marca 2009 č. k. 20Er/664/2008-17. Žalobkyňa sa v exekučnom konaní nebránila vylučovacou žalobou a teda žalovaní 3 / a 4 / s a stali vlastníckymi vydraženými nehnuteľnosťami aj v prípade, ak žalovaní 1 / a 2 / ako povinní neboli vlastníckymi draženými nehnuteľnosťami. Je tomu tak preto, že sa jedná o originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, pri ktorom je vlastníctvo predchodcu nerozhodujúce. Znamená to, že samotná absencia vlastníckeho práva povinného v exekučnom konaní neznamena automaticky prípadnú neplatnosť dražby. Poznamenal, že ak žalovaní 3 / a 4 / vlastnícke právo v rámci exekúcie nadobudli v dobrej viere - dobromyseľne, musí im byť poskytnutá ochrana, lebo by si nikdy nemohli byť istí svojím vlastníctvom. Bolo preto potrebné sa zaoberať námietkou žalobkyne o nedostatku dobromyseľnosti účastníkov dražby. Odvolací súd mal za to, že nedobromyseľnosť účastníkov exekučného konania nemožno vyvodit' ani z

tvrdení žalobkyne na odvolacom pojednávání keď uviedla, že zmluva o pôžičke bola vyhotovená účelovo, že obžalovaný C. T. bol uznaný vinným zo zabezpečenia falošného splnomocnenia, na základe ktorého jej právny predchodca I. Ž. mal splnomocniť W. T. na zastupovanie pri predaji sporného bytu. Okolnosť uzatvorenia prípadnej zmluvy o pôžičke ako aj následného vzniku exekučného titulu nemožno považovať samé osebe za okolnosť spochybňujúcu dobromyseľnosť účastníkov dražby, a navyše zmluva o pôžičke ako aj následný exekučný titul boli v rámci výkonu exekúcie preskúmané exekučným súdom. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že žalovaným 3/ a 4/ ako dobromyseľným nadobúdateľom vlastníckeho práva originárnym spôsobom treba poskytnúť právnu ochranu, ak odvodzujú svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností na základe exekučnej dražby. Vzhľadom na uvedené bolo možné konštatovať, že nie sú dané žalobkyňou uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP uviedla, že aj napriek výhradám dovolacieho súdu (vysloveným v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí z 21. júna 2018, sp. zn. 2Cdo/126/2018) na nedostatočnosť odôvodnenia a vyhýbanie sa odpovede týkajúcej sa dobromyseľnosti žalovaných, odvolací súd nedokázal vyčerpávajúco, dôkladne, presvedčivo a odôvodnene odpovedať na jej základnú otázku v rámci tohto konania. Žalobkyňa mala za to, že súd sa v napádanom rozsudku dostatočne nezaoberal dobromyseľnosťou žalovaných a svoje myšlienkové postupy nezdôvodnil tak, aby to bolo právne udržateľné. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP uviedla, že základným problémom v tejto veci je otázka existencie dobromyseľnosti, resp. nedobromyseľnosti žalovaných, uvedené možno vykladať len s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu a teda je predpoklad, že sa táto otázka dovolacím súdom bude posudzovať odlišne a rozdielne. Poukázala na rozhodnutia: rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Obo/3/2016 z 18. mája 2016, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 351/2010 z 5. októbra 2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 144/2010 z 30. marca 2011. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ navrhli, aby dovolací súd dovolanie dovolateľky odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 30. januára 2023 sp. zn. 2Cdo/81/2021 podané dovolanie zamietol ako nedôvodné. K namietanej vade zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu nedostatočnosti jeho odôvodnenia k otázke dobromyseľnosti akcentoval, že obsah spisu nedáva podklad na záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil náležite. V podrobnostiach tento záver podložil odkazom na podstatné časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom konštatoval, že nezistil, že by v danej veci išlo o prípad vybočenia z medzí § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. Poukázal v tomto smere na odôvodnenie napadnutého rozsudku akcentujúce nepodanie vylučovacej žaloby zo strany žalobkyne, ako aj originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva v exekučnom konaní, pri ktorom je vlastníctvo predchodcu nerozhodné, a zároveň aj na konštatovanie, že nedobromyseľnosť žalovaných nebolo možné vyvodiť z okolností účelovosti zmluvy o pôžičke a uznania C. T. za vinného z falšovania splnomocnenia. Navyše najvyšší súd zdôraznil aj konštatovanie odvolacieho súdu, že zmluva o pôžičke, ako aj exekučný titul boli preskúmané v rámci exekučného konania. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP najvyšší súd konštatoval, že otázka existencie dobromyseľnosti, ako bola prezentovaná dovolateľkou v danom prípade, či v konkrétnom prípade bola dobromyseľnosť preukázaná, nie je otázkou interpretácie práva (s možnými rôznymi prístupmi k nej), ale otázkou dostatku či, naopak, nedostatku skutkových zistení pre jeden alebo druhý možný záver - a teda primárne vecou dokazovania (vyhodnotenia skutkových zistení potrebných na formulovanie následného právneho záveru). Dovolaciemu súdu sa preto javilo, že ide o otázku skutkovú, keďže mimo akejkolvek pochybnosti ide len o proces hodnotenia dôkazov (vymykajúci sa z rámca pojmu „právna otázka“). Vyhodnotenie existencie či neexistencie dobromyseľnosti v konkrétnom prípade závisí od posúdenia jedinečných skutkových okolností posudzovanej veci, čo činí uvedenú otázku nespôsobilou

na zovšeobecnenie, ktoré sleduje jeden z účelov § 421 ods. 1 CSP.

6. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 8. novembra 2023 sp. zn. IV. ÚS 578/2023 bola ústavná sťažnosť žalobkyne/sťažovateľky v časti namietaného porušenia práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, ako aj práv vlastníť majetok a na pokojné užívanie majetku napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu prijatá na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietnutá.

6.1. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66 rozsudok najvyššieho súdu zo dňa 30. januára 2023 sp. zn. 2Cdo/81/2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, konštatujúc, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Bližšie uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky pri preskúvaní opodstatnenosti vady zmätočnosti pre nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu neprihliadal na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej vyrovnanie sa s argumentom sporovej strany znamená uvedenie dôvodov na prijatie či odmietnutie týchto argumentov (viď bod 66 nálezu); na námietky žalobkyne vznesené v dovolaní nereagoval vôbec a tieto nechal nepovšimnuté. Záver dovolacieho súdu o tom, že odvolací súd nevybočil z medzí § 393 ods. 2 CSP a odôvodnil svoje rozhodnutie náležite bol preto ústavnoprávne neudržateľný.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v

nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z stavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

17. V danom prípade žalobkyňa v súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočnosť odôvodnenia, jeho nepresvedčivosť a to, že sa riadne nevysporiadal s jej námietkami.

18. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa súčasťou svojich odvolacích námietok (č.l. 329 a nasl. spisu) učinila aj to, že súd prvej inštancie nedostatočne preskúmal dobromyseľnosť žalovaných. Za tohto stavu predmetom posúdenia v rámci preskúmavania dobromyseľnosti účastníkov exekučnej dražby mali byť všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre zistenie, či nadobúdatelia nehnuteľností, v konkrétnych okolnostiach veci sporného bytu, mali, prípadne nemali mať dôvodné pochybnosti o tom, že žalovaným 1/ a 2/ ako nositeľom práva zapísaného v katastri nehnuteľností k nehnuteľnosti takéto právo nesvedčí. Odvolací súd v bode 29 napadnutého rozsudku vyhodnotil argumenty odvolateľky o vedomosti žalovaných 1/ a 2/ o prebiehajúcom konaní o žalobe žalobkyne, ako aj blízky príbuzenský vzťah medzi účastníkmi exekučného konania ako nespochybňujúce dobromyseľnosť s odkazom na to, že „postup súdu ale aj účastníkov konania bol predmetom posúdenia exekučného súdu, pri ktorom súd schvaľoval príklep udelený súdnym exekútorom“. Takéto odôvodnenie odvolacieho súdu nemôže obstať. Exekučný súd pri schvaľovaní príklepu nemal dôvod preskúmať postup súdu a účastníkov konania z pohľadu dobromyseľnosti nadobúdateľov sporného bytu, keďže táto otázka nebola predmetom preskúmania v exekučnom konaní, ale v konaní o určovacej

žalobe podanej žalobkyňou. Riadnym vyhodnotením jej argumentácie v kontexte otázky (ne)dobromyseľnosti účastníkov exekučného konania bol tak poverený odvolací súd, pričom jeho všeobecný odkaz na exekučné konanie, ktoré samotné sa otázkou dobromyseľnosti ani nemohlo zaoberať, nemožno hodnotiť ako riadne vysporiadanie sa s argumentáciou odvolateľky. Žalobkyňa argumenty o tom, že exekučný súd nemal vedomosť o spore, a preto nemal ani dôvod okolnosti v kontexte dobromyseľnosti účastníkov exekučného konania preskúmať a že žalovaní 1/ a 2/ zamlčali exekučnému súdu, že sa konanie vo veci určovacej žaloby vedie, vzniesla priamo v dovolaní (bod 15 dovolania), pričom ústavný súd konštatoval, že úlohou najvyššieho súdu v predchádzajúcom rozhodnutí bolo na tieto argumenty náležitým spôsobom reagovať (túto povinnosť si ale riadne tiež nesplnil). Rovnako ako dostatočné vyrovnanie sa s argumentáciou žalobkyne nemožno hodnotiť ani stručné konštatovanie odvolacieho súdu o tom, že nedobromyseľnosť nemožno vyvodiť ani z toho, že zmluva o pôžičke bola vyhotovená účelovo a že prvotný predaj sporného bytu bol uskutočnený na podklade falošného splnomocnenia, pričom zo zabezpečenia tohto falošného splnomocnenia bol uznaný za vinného notár. Žalobkyňa v konaní pred všeobecnými súdmi (vrátane dovolacieho konania) predostrela podrobný chronologický prehľad okolností, ktoré bolo nevyhnutné vyhodnotiť nielen jednotlivo, ale aj v ich súhrne, t. j. preskúmať všetky okolnosti a časovú líniu úkonov žalovaných s prihliadnutím na žalobkyňou deklarovaný cieľ predmetnej dražby, a to očistenie neexistujúceho vlastníctva nehnuteľnosti prostredníctvom udelenia príklepu na dražbu. Vo veci konajúce súdy boli povinné sa s predmetnou argumentáciou zaoberať a s touto sa vysporiadať tým, že by uviedli konkrétne dôvody na prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Stručné odôvodnenie odvolacieho súdu izolujúce sa na konštatovanie, že nedobromyseľnosť nemožno vyvodiť z argumentácie žalobkyne (bod 30 prvá veta napadnutého rozsudku), požiadavky riadneho vysporiadania sa s argumentáciou sporovej strany nenapĺňa, keďže túto v konkrétnostiach vôbec nespochybňuje, len izolovane a všeobecne odmieta. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu uvedený argument nie je právne relevantný. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu obsiahnuté v už spomínanom bode napadnutého rozsudku a založené na odmietnutí argumentácie odvolateľky bez akéhokoľvek vysvetlenia nemožno označiť inak ako arbitrárne. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia sporovej strany, tým dôkladnejšie musí byť aj odôvodnenie súdu, ktorým predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia (k tomu porovnaj nález ústavného súdu z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66).

19. Dovolanie žalobkyne za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vytýkanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa už ďalej nezaoberal ani ďalšími žalobkyňou prezentovanými námietkami.

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.